

HOTĂRÎREA PLENULUI CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA

Cu privire la examinarea cauzelor privind accesul la informațiile oficiale

nr.1 din 02.04.2007

Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2007, nr.5, pag.4

* * *

Accesul la informațiile oficiale constituie un drept fundamental al persoanei de a fi informat, o modalitate de control asupra activității autorităților/instituțiilor publice, gestionării banilor publici, de stimulare a formării opiniilor și participării active a populației la procesul de luare a deciziilor în spirit democratic.

Noile realități juridice au oferit dezideratului liberului acces la informație protecție constituțională și convențională.

Generalizarea practicii aplicării de către instanțele judecătorești a dispozițiilor legale, care au ca obiect reglementarea relațiilor privind accesul la informațiile oficiale, a demonstrat că instanțele judecătorești aplică corect legislația, în majoritatea cazurilor, la soluționarea acestor categorii de cauze.

Concomitent, au fost depistate anumite erori în aplicarea și interpretarea actelor normative incidente, în special: confundarea dreptului de acces la informațiile oficiale cu dreptul de acces la alte categorii de informații, drept, rezultat din acte normative sau contracte, calificarea incorectă a subiectelor Legii privind accesul la informații, delimitarea informației oficiale cu accesibilitate limitată de informația pasibilă furnizării, constatarea încălcării prevederilor legii enunțate, în particular, datorită depășirii termenului de furnizare a informației sau furnizării informației neadecvate, soluționarea litigiilor legate de acreditarea mijloacelor de informare în masă etc.

În scopul eliminării deficiențelor din practica examinării cauzelor privind accesul la informațiile oficiale și în baza lit.e) art.2, lit.c), art.16 din Legea nr.789-XIII din 26.03.1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție și a art.17 CPC, Plenul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova

EXPLICĂ:

1) Se atenționează instanțele judecătorești asupra necesității de aplicare corectă și unitară a dispozițiilor Legii privind accesul la informație nr.982-XIV din 11.05.2000, denumită în continuare „Legea”, prin prisma Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, denumită în continuare „Convenția”, precum și a prevederilor altor acte normative tangențiale cu tematica abordată, expuse în Anexa la prezenta hotărâre.

Sorginta constituțională și convențională a dezideratului liberului acces la informație, ce rezultă din stipulațiile și spiritul art.32 și 34 din Constituție, precum și ale art.10 din Convenție, implică aplicabilitatea prioritară a acestor dispoziții în cazul în care actele normative interne sînt insuficient de clare sau contravin acestora (art.3 din Lege).

Concomitent, soluționarea cazurilor concrete se va efectua prin prisma jurisprudenței CEDO.

2) Dreptul de acces liber la informațiile oficiale constituie o varietate specifică a dreptului la petiționare, fapt ce rezultă din dispozițiile art.8 alin.(4) din Legea cu privire la petiționare. Reieșind din caracterul special al Legii privind accesul la informație față de Legea cu privire la petiționare, iar sub aspectul procedural al examinării litigiilor, inclusiv față de Legea contenciosului administrativ, se explică că prevederile Legii speciale respective se vor completa, în cadrul aplicării, de dispozițiile celor două acte legislative enunțate, în măsura în care acestea nu contravin Legii speciale. Cu titlu de exemplu: termenul de 15 zile de furnizare a informației, prevăzut de art.16 din Lege, este diferit în raport cu termenul de 30 de zile, prevăzut de art.8 din

Legea cu privire la petiționare și art.17 din Legea contenciosului administrativ, astfel fiind aplicabil termenul de 15 zile.

3) Pentru a se determina incidența Legii, în privința raportului juridic litigios, se va verifica existența următoarelor elemente:

- subiecte ale raportului juridic sunt solicitantul informației și furnizorul de informații;
- conținutul acestui raport implică existența dreptului solicitantului de acces la informația solicitată concretă și a obligației corelative a furnizorului de informație de a elibera informația solicitată;
- obiectul raportului juridic litigios ține de furnizarea informației solicitate cu varietățile aferente (ex.: nerespectarea termenului de furnizare);
- raportul respectiv se încadrează în una din literele art.1 alin.(1) din Lege.

Dacă nu sînt întrunite elementele enunțate, raportul juridic va intra sub incidența altei legi, iar constatarea acestui fapt atrage consecințele prevăzute de lege (ex.: restituirea cererii de chemare în judecată pe motiv că cererea urmează a fi judecată în instanța de drept comun, dar nu în instanța de contencios administrativ).

4) Nu intră sub incidența Legii raporturile care au legătură tangențială cu raporturile enumerate la punctul precedent și care pot fi regăsite în una din categoriile de raporturi prevăzute la alin.(2) art.1 din Lege.

În pofida faptului că nu este stipulată expres în art.1 alin.(2) din Lege, nu constituie obiect al Legii activitatea autorităților și instituțiilor publice de a răspunde la petiții și audiențe, desfășurată conform atribuțiilor acestora, dacă aceasta se referă la alte aprobări, autorizații, prestări de servicii și orice alte solicitări, în afara informațiilor oficiale.

Se atenționează instanțele judecătorești de a nu confunda raporturile ce nu constituie obiect al Legii cu raporturile ce au ca obiect furnizarea informațiilor cu accesibilitate limitată. Astfel, simpla constatare că raportul nu este reglementat de Lege nu poate fi considerată un motiv de refuz în furnizarea informației, dacă această furnizare este impusă în baza altui raport obligațional, însă constatarea faptului că informația se clasifică ca fiind cu accesibilitate limitată poate servi în calitate de motiv pentru refuzul de a furniza informația solicitată.

Se conchide excluderea din domeniul de reglementare al Legii, reieșind din esența prevederilor art.1 alin.(2) lit.a)-d), a următoarelor categorii de raporturi:

- dintre solicitanți și furnizori, care au alt obiect decît cel al furnizării informațiilor oficiale;
- privind accesul furnizorilor de informații la informația posedată de alți furnizori de informație;
- privind accesul furnizorilor de informație la informația deținută de solicitanții de informație;
- privind accesul solicitanților de informație la informația deținută de alți solicitanți.

Litigiile ce rezidă din raporturile menționate la alineatul precedent vor fi examinate de către instanțele judecătorești în baza actelor normative care le sînt aplicabile (exemplu: cererea titularului de cont către bancă privind furnizarea informației despre contabilitatea operațiunilor va avea ca suport legal material art.1231 Cod civil).

5) Pentru a dispune de legitimare procesuală activă sau pasivă, potențialii solicitanți și furnizori de informații trebuie să se regăsească într-una din categoriile de subiecte ale Legii, prevăzute de art.5 din Lege.

În cadrul litigiilor deduse judecării, solicitanții de informații vor avea calitatea de reclamant, iar furnizorii de informații - calitatea de pîrți.

Furnizori de informații oficiale sînt:

a) Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul, organele centrale de specialitate ale administrației publice (ministere, servicii, birouri, agenții, etc.), autoritățile publice autonome (Curtea de Conturi, Banca Națională a Moldovei, CCA, CCCEC etc.), autoritatea judecătorească (instanțele judecătorești, Consiliul Superior al Magistraturii, organele procuraturii), Curtea Constituțională, autoritățile administrației publice locale;

b) instituțiile publice centrale și locale. Pentru a dispune de legitimare procesuală pasivă, în privința instituției trebuie să existe cumulativ următoarele condiții: acestea să fie fondate de stat în persoana autorităților publice; să fie finanțate de la bugetul de stat; scopul activității lor să fie efectuarea atribuțiilor de administrare, social-culturale sau altor atribuții cu caracter necomercial. Nu prezintă importanță faptul că instituția este finanțată de la bugetul de stat în mod integral sau parțial (ex.: Universitatea de Stat din Moldova). Concomitent, instituția privată nu poate fi furnizor de informații oficiale, cu excepția situației prevăzute la art.5 alin.(2) lit.c) din Lege;

c) persoanele fizice și juridice dispun de legitimare procesuală pasivă dacă sînt de față următoarele condiții, relevate din conținutul art.5 alin.(2) lit.c) din Lege: persoanele respective gestionează servicii publice; abilitarea de a gestiona aceste servicii rezidă din lege (ex.: notarii) sau din contractul încheiat cu autoritatea sau instituția publică (ex.: Compania „Union Fenosa”); în cadrul exercitării acestei abilitări, persoana fizică sau juridică culege, selectează, posedă, păstrează și/sau dispune de informații oficiale, inclusiv de informații cu caracter personal.

Nu prezintă importanță faptul dacă solicitantul informației a apelat sau nu anterior la serviciile persoanelor fizice sau juridice, pentru că furnizarea informației nu este condiționată de preexistența vreunui raport juridic obligațional.

Calificarea serviciului prestat de persoanele fizice sau juridice ca fiind public se va efectua conform părții a doua a definiției legale, prevăzute la art.2 din Legea contenciosului administrativ - „activitatea de interes public autorizată de o autoritate a administrației publice”. În unele cazuri, legislația concretizează aceste servicii. Spre exemplu: art.73 din Legea privind administrația publică locală prevede serviciile publice de nivel raional.

6) Se atenționează instanțele judecătorești asupra similitudinii noțiunilor de „informație oficială” și „informație de interes public”, ambele noțiuni avînd semnificația prevăzută la art.6 alin.1) din Lege. Acest fapt rezultă atît din interpretarea sistematică a Legii, cît și din jurisprudența CEDO (ex.: cazul Sîrbu împotriva R. Moldova; cazul de Haes și Gijssels împotriva Belgiei). Pentru consecvența, se recomandă aprecierea informației sub aspectul „oficialității” ei în conformitate cu art.6 din Lege, aceasta figurînd în calitate de parte componentă a eventualului raport litigios.

7) Informația susceptibilă de a fi furnizată poate fi: documentată sau nedocumentată.

Constituie informație documentată informația care este fixată pe un anumit purtător informațional: scris, electronic etc. Spre exemplu: hotărîrea judecătorească este o informație documentată.

Constituie informație nedocumentată informația nefixată pe un suport informațional, dar despre care furnizorul de informație are cunoștința, adică este posesor al acesteia. Nu poate fi refuzată cererea de furnizare a informației pe motiv că aceasta este nedocumentată. Pot constitui exemple de informație nedocumentată: uzanța aplicată în cadrul activității furnizorului de informații; dispozițiile nescrise ale administrației furnizorului cu privire la soluționarea unor probleme incidente sferei de activitate a acestuia; indicațiile verbale ale conducătorului furnizorului de informații date unui angajat etc.

Informația nedocumentată este pasibilă de a fi furnizată în ordinea generală, stabilită de art.13-20 din Lege, cu distincția că furnizorii nu vor fi obligați să prezinte probe ale inexistenței informațiilor nedocumentate (art.19 alin.(2) din Lege).

8) Este susceptibilă de a fi furnizată orice informație oficială aflată în posesia și la dispoziția furnizorului de informații, indiferent de proveniența informației. Este inadmisibil refuzul de a furniza informația pe motiv că aceasta, cu toate că se află în posesia și dispoziția furnizorului, a fost elaborată, emisă, selectată, prelucrată, sistematizată etc. de către alt subiect de drept. De asemenea, nu poate constitui motiv de refuz de a furniza informația faptul că, prin furnizare, s-ar aduce atingere intereselor subiectului de drept de la care provine informația, cu excepția cazului cînd informația este clasificată ca fiind cu acces limitat.

9) Limitarea accesului la informațiile oficiale constituie o derogare cu totul excepțională de la principiul liberului acces la categoria respectivă de informații.

Reieșind din prevederile art.7 din Lege, colaborate cu prevederile art.54 din Constituția R. Moldova și art.10 paragraful 2 din Convenție, restrângerea dreptului de acces liber la informațiile oficiale poate avea loc doar dacă sînt întrunite următoarele exigențe în privința acestei restrîngerii, exigențe care s-au cristalizat și constituit într-o constantă cu reflectare juridică internă și internațională, denumită regula „triplului test”:

a) limitarea este prevăzută de lege. Orice restrîngere poate fi impusă doar printr-o lege organică, dispoziția căreia trebuie să fie accesibilă și clară, iar redactarea acesteia să nu permită interpretare extensivă. Restrîngerea inserată în cadrul altor categorii de acte juridice se va considera contrară Constituției R. Moldova. Spre exemplu, CEDO a considerat că anumite dispoziții din legea internă a statului pîrît nu îndeplinesc cerințele unei „legi” prin faptul că le lipsește caracterul previzibil (cazul Rotaru împotriva României, soluționat prin Hotărîrea CEDO din 04.05.2000). De asemenea, Curtea a reamintit că o normă este redactată cu o suficientă previzibilitate numai atunci, cînd aceasta are un caracter precis, în așa fel încît să permită oricărei persoane, care la nevoie poate apela la consultanță specializată, să își corecteze conduita (cazul Amann împotriva Elveției), în același context, la pct.55 din Hotărîrea CEDO din 04.05.2000, pronunțată în cazul menționat mai sus, s-a subliniat că expresia „prevăzută de lege” nu se referă numai la prevederile legii naționale, dar și la calitatea acesteia, care trebuie să fie compatibilă cu principiul supremației dreptului, principiu menționat expres în preambulul Convenției, astfel că, în cazul unor restrîngerii arbitrare, care, cu toate că sînt prevăzute de legea internă, contravin principiului supremației dreptului, se vor aplica stipulațiile Convenției;

b) protejează un interes legitim. Interesul legitim se relevă din scopul restricției (art.7 alin.(1) din Lege), care constă în respectarea drepturilor și reputației altei persoane, protecția securității naționale, a ordinii publice, a ocrotirii sănătății și moralei societății;

c) să fie necesară într-o societate democratică. Pentru a fi considerată necesară într-o societate democratică, aceasta trebuie să fie indispensabilă și convingătoare, reieșind din raționamentul Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Sunday Times împotriva Regatului Unit al Marii Britanii), iar scopul urmărit să devanseze atingerea care se aduce dreptului de acces liber la informația oficială (testul proporționalității). În jurisprudența CEDO, balanța proporționalității a fost apreciată nu numai prin prisma cererii solicitantului de a se constata îngrădirea accesului la informație, dar și prin prisma cererii furnizorului de informații de constatare a nelegalității obligării sale, de către instanța națională, de a furniza informația, cu motivația că restricția este proporțională cu scopul legitim urmărit (cazul Goodwin împotriva Regatului Unit).

Concomitent, se subliniază că orice limitare de acces la informațiile oficiale este relativă și orice limitare invocată se va aprecia prin prisma alin.(4) art.7 din Lege, respectiv, întotdeauna cînd se pretinde că informația este cu accesibilitate limitată, instanța va aprecia circumstanțele concrete și se va expune argumentat prin prisma textului de lege enunțat.

La aprecierea circumstanțelor concrete ale cauzei civile deduse judecării, instanțele judecătorești, prin prisma regulii „triplului test”, vor constata dacă sînt îndeplinite cele trei exigențe enumerate și vor pronunța o soluție favorabilă limitării dreptului de acces la informație numai în cazul în care interesul public de limitare depășește necesitatea socială de a se oferi informația solicitată. Altfel spus, balanța proporționalității înclină în favoarea limitării dreptului vizat. Concluzia expusă constituie excepția în materie.

10) Reieșind din prevederile art.7 alin.(4) din Lege, furnizorul de informații va trebui să probeze în instanța de judecată întrunirea elementelor enunțate la punctul precedent în privința restricției aplicate. Dacă furnizorul nu justifică toate elementele sau instanța de judecată consideră că argumentele invocate sînt neconvingătoare ori impertinente, furnizorul va fi obligat de a elibera informația. Spre exemplu: dacă restricția este prevăzută de lege, se încadrează în categoriile de informații pasibile de a li se limita accesul și protejează un interes legitim, însă se dovedește că există posibilitatea adoptării altor măsuri, mai puțin restrictive, pentru atingerea scopului protejării interesului legitim, instanța de judecată va hotărî admiterea cererii

solicitantului, cu obligarea furnizorului de a elibera informația, pe motiv că nu a fost dovedit elementul „necesar într-o societate democratică”.

11) În situația în care unele părți ale documentului solicitat, dar nu întregul document, sînt inscripționate ca fiind „cu acces limitat”, furnizorul va proceda conform art.7 alin.(3) din Lege, eliberînd din document numai informația, furnizarea căreia nu este restricționată, iar în privința celei calificate „cu acces limitat” va refuza accesul.

Furnizorul nu va fi degrevat de obligația furnizării părților din document, în privința cărora accesul nu este limitat, pe motiv că, în urma excluderii din document a informației cu acces limitat, informația generală conținută în document și-a pierdut sensul. Însă, în cazul în care solicitantul nu a cerut eliberarea întregului document, dar numai a unei părți a acestuia, ce conține informație cu acces limitat, furnizorul va refuza remiterea informației, refuz susceptibil de a fi contestat în instanța de judecată.

12) Informațiile care deghizează sau favorizează încălcarea legislației de către autoritățile și instituțiile publice, precum și de către persoanele fizice și juridice ce prestează servicii publice, dacă încălcările se referă la serviciile respective, nu pot fi categorisite ca informații cu accesibilitate limitată, acestea fiind informații oficiale de interes public.

13) Litigiile privind accesul la informația cu caracter personal se vor soluționa cu aplicarea prevederilor art.8 din Lege și prin prisma art.8 și 10 din Convenție. Pentru ca informația să fie considerată cu caracter personal, este necesară existența următoarelor condiții:

- informația să se refere la o persoană privată. Dreptul la viață privată aparține numai persoanelor fizice, dar nu și persoanelor juridice. Concomitent, este exclusă din acest criteriu informația despre activitatea publică a persoanelor fizice, activitate care nu se încadrează în noțiunea de „viață privată” (ex.: activitatea funcționarului public). Totodată, reieșind din raționamentul CEDO, persoanele „publice” trebuie să accepte ingerințe în viața lor privată în mai mare măsură decît persoanele obișnuite;

- persoana privată să fie identificată sau identificabilă. Se consideră că persoana este identificabilă atunci cînd se cunosc datele de identificare ale acesteia (nume, prenume, patronimic). Se consideră identificabilă persoana în privința căreia există suficiente indicii pentru a fi identificată;

- dezvăluirea informației să constituie o violare a intimității persoanei, prin care se înțelege că divulgarea informației deținută de posesor ar fi în măsură să aducă atingere vieții particulare și de familie a persoanei fizice vizate.

Întrunirea criteriilor enunțate califică informația ca fiind „informație confidențială despre persoane”, fapt ce îi obligă pe posesorii acestor informații de a le proteja, adică de a nu le divulga.

Informația ce se referă strict la datele de identificare ale persoanei nu constituie informație confidențială, fiind pasibilă de a fi divulgată. Această informație nu ține exclusiv de identificare în cazul în care este însoțită de alte împrejurări, care oferă datelor de identificare un caracter confidențial (spre exemplu: secretul referitor la datele de identificare ale adoptatorilor, conform art.134 C.Fam.)

14) Furnizorul de informații, care posedă informația personală, dispune de dreptul de a furniza această informație către o altă persoană decît cea la care se referă numai în două cazuri expres și limitativ prevăzute de art.8 alin.(7) din Lege:

- persoana la care se referă informația consimte divulgarea acesteia. Consimțămîntul trebuie să fie clar, neechivoc și exprimat anume în privința informației solicitate, inclusiv în privința volumului acesteia. În caz de litigiu, sarcina probațiunii existenței consimțămîntului persoanei vizate pentru eliberarea informației incumbă furnizorului care a eliberat informația;

- informația solicitată, în integritatea sa, a fost pusă la dispoziția publicului anterior datei solicitării. Nu prezintă importanță juridică mijlocul de informare în care a fost anterior publicată informația, important fiind faptul publicării acesteia conform legislației (spre exemplu: informația a fost publicată într-un ziar raional). Conform art.1 din Legea nr.286/16.11.1994 cu privire la biblioteci, unde regăsim esența intrinsecă a noțiunii „publicare”, prin publicație se

înțelege orice tip de purtător de informație textuală, audiovizuală etc., reprodus în vederea difuzării, comercializării sau împrumutului public.

Dacă informația a fost inclusă pe un purtător de informație care nu este destinat difuzării sau comercializării, informația nu se va considera publicată, reieșind din sensul textului de lege enunțat.

În alte cazuri, furnizorii de informații nu dispun de dreptul de a elibera informația cu caracter personal, cu excepția situației în care există o hotărâre judecătorească definitivă în acest sens, conform art.8 alin.(8) din Lege, în urma constatării preponderenței interesului public față de necesitatea nedivulgării informației cu caracter personal.

15) Informațiile cu caracter personal ale unui funcționar public, altele decât cele ce se referă la datele de identificare, pot deveni informații de interes public în măsura în care afectează capacitatea de exercitare a funcției publice de către funcționarul respectiv. Totodată, trebuie să se țină cont de faptul că persoanele publice și persoanele care exercită funcții publice au dreptul la respectul vieții lor private și de familie.

Astfel, în cazul în care funcționarul nu consimte divulgarea acestor informații, instanța de judecată va permite, prin hotărâre, accesul la aceste informații, conform art.8 alin.(8) din Lege.

Explicațiile enunțate se referă, în primul rând, la informațiile cu privire la studii, diplome, calificări, titluri, grade științifice, experiență de muncă, serviciu militar, sancțiuni disciplinare etc.

De asemenea, o categorie aparte de informații care nu se referă direct la capacitatea propriu-zisă a persoanei de a exercita o funcție publică, ci se referă la moralitatea persoanei vizate, din punctul de vedere al opiniei publice, poate fi informația despre antecedentele penale, declarațiile privind veniturile și bunurile deținute în proprietate privată (art.13 din Legea nr.1264/2002), informațiile ce relevă conflictele de interese etc.

Informațiile despre viața privată a persoanelor publice și a persoanelor care exercită funcții publice pot fi dezvăluite dacă acestea constituie un subiect de interes public, legat direct de modul în care ei și-au exercitat sau își exercită atribuțiile. Răspîndirea acestor informații nu trebuie să aducă prejudicii inutile terților.

16) Oricărei persoane îi este asigurat dreptul de acces la informația cu caracter personal despre sine. Acest drept include posibilitățile stabilite de art.8 alin.(5) din Lege, care sînt modalități de realizare a acestui drept.

Dreptul de acces la informația cu caracter personal despre sine, de regulă, nu poate fi limitat de către posesorul informației. Spre exemplu: CEDO a considerat limitarea accesului reclamantului la dosarul său, în care se conțineau precizări în privința copilăriei, educației și antecedentelor sale, ca fiind o încălcare a art.8 din Convenție, deoarece altă sursă de informație în privința trecutului și a formării sale nu exista (cazul Gaskin împotriva Regatului Unit), în același context, Curtea Europeană a relevat că, totuși, accesul la informația despre sine, al persoanei la care se referă informația, poate fi limitat în cazul în care interesul general este preeminent față de interesul personal de accesare a informației, iar această preeminență este controlată de un organ independent (cazul Leander împotriva Suediei).

17) Dacă persoana la care se referă informația cu caracter personal nu consimte divulgarea informației, accesul la această informație poate fi permis doar prin hotărâre judecătorească. Instanța de judecată va admite cererea de furnizare numai dacă va stabili că divulgarea este în interes public, adică se referă la ocrotirea sănătății populației, securitatea publică și protecția mediului înconjurător. În acest context, se va analiza balanța dintre prejudiciul adus persoanei prin divulgare și interesul public pentru informația respectivă, prin prisma „testului proporționalității”. Dacă interesul public devansează prejudiciul adus persoanei, acțiunea de furnizare a informației va fi admisă, în caz contrar, soluția fiind respingerea acțiunii.

Spre exemplu: în cazul M.S. împotriva Suediei, CEDO a considerat proporțională măsura transmiterii detaliilor cu privire la starea sănătății reclamantei de către Serviciile medicale către Casa securității sociale, deoarece detaliile respective erau pertinente pentru soluționarea unei

cereri de alocație a reclamantei depuse la Casa securității sociale, în mod similar, s-a hotărât în cazul Z. împotriva Finlandei, soluționat prin Hotărârea CEDO din 25.02.1997.

18) Solicitantul informației își poate exercita dreptul de acces la informație personal sau prin reprezentant, împuternicit conform legislației (art.10 alin.(1) din Lege).

Este posibilă de solicitare orice informație, inclusiv informația oficială cu accesibilitate limitată.

Solicitantul este degrevat de obligația de a-și justifica interesul pentru care solicită informația (spre exemplu: este nefondat refuzul instanței de judecată, în calitate de furnizor de informație, de a elibera informația referitoare la activitatea unui judecător, motivat pe faptul că solicitantului nu i s-au afectat drepturile prin activitatea acestui judecător, respectiv, solicitantul nu are interes în eliberarea acestei informații). Reieșind din acest fapt, se deduce că solicitantul poate cere informația atât pentru sine, cât și în numele său, dar pentru o altă persoană. Astfel, verificarea de către furnizor a împuternicirilor, în cazul în care solicitantul cere informația în numele său, dar pentru o altă persoană, este inoportună, aceasta fiind relevantă, sub aspect juridic, numai în cazul în care se referă la informația cu caracter personal.

Prin „justificare a interesului” se înțelege explicarea și dovada scopului pentru care se cere informația. Solicitantul nu este obligat să dea explicații referitor la scopul utilizării ulterioare a informației, iar furnizorul nu este în drept să ceară asemenea explicații. Prin urmare, în documentele ce conțin informația solicitată, este inoportună indicarea scopului pentru care este eliberată (ex.: „pentru prezentare la locul de muncă” etc.).

19) Dreptului persoanelor de a solicita informația oficială îi corespunde obligația corelativă a furnizorului de a-i remite informația solicitată.

Obligațiile furnizorului, prevăzute de art.11 din Lege, constituie particularități sau mijloace de îndeplinire a obligației generale de furnizare a informației oficiale, din oficiu sau la cerere.

Furnizorul este obligat să desemneze o persoană responsabilă de furnizarea informației, iar absența fizică a acestei persoane (ex.: se află în concediu medical) nu justifică un eventual refuz de a furniza informația.

20) Litigiile referitoare la acreditarea reprezentanților mass-media, deși nu cad sub incidența Legii privind accesul la informație în mod direct, având ca suport material art.21 din Legea presei, vor fi examinate și prin prisma art.10 alin.(6) din Lege, deoarece acreditarea reprezintă o formă de fluidizare și de intermediere, în scopul informării cetățenilor și a mijloacelor de informare în masă, în sensul art.10 din Lege.

Reieșind din principiile egalității în drepturi a jurnaliștilor, al libertății presei și al prezentării operative a informației oficiale către jurnaliști, principii inserate în art.1, 3 și 23 din Legea presei nr.243 din 26.10.1994, coroborate cu dispozițiile enunțate în Lege, se conchide că furnizorii au obligația de a furniza informația oficială mijloacelor de informare în masă și reprezentanților acestora fără discriminări. Refuzul de acreditare sau retragerea acreditării unui jurnalist constituie o posibilitate a furnizorilor cu totul excepțională. Ar putea să constituie un motiv de refuz în acreditare sau de retragere a acreditării cazul în care jurnalistului i se impută fapte care împiedică desfășurarea normală a activității autorității publice și care nu au legătură cu opiniile exprimate în presă de respectivul jurnalist. Refuzul sau retragerea acreditării jurnalistului nu privează mijlocul de informare în masă de dreptul de a obține acreditarea pentru un alt jurnalist.

21) Asigurarea accesului la informațiile oficiale de către furnizorii de informații se efectuează din oficiu (informarea activă) sau la cerere (informarea pasivă).

Pentru activitatea de înfăptuire a justiției de către instanțele judecătorești, prezintă importanță atât informarea activă, cât și informarea pasivă, ambele modalități de informare fiind susceptibile de a provoca depunerea de acțiuni în instanța de contencios administrativ competentă.

22) Se va considera ilegal refuzul de a furniza informația pe motiv că aceasta este disponibilă în mod public, adică informația a fost deja publicată.

Se subliniază că răspunsul trebuie să fie concret și să se refere nemijlocit la obiectul cererii, fiind inadmisibil un răspuns evaziv, incomplet sau numai diriguitor, dar nu concretizat. Spre exemplu: dreptul de acces la informațiile oficiale se va considera lezat dacă furnizorul indică în răspunsul oferit solicitantului doar anumite repere, în baza cărora solicitantul ar putea să apropie informația respectivă ulterior, după efectuarea unor investigații suplimentare, în pofida faptului că furnizorul posedă informația solicitată în forma, întinderea și calitatea cerută (caz concretizat: se solicită informația despre salariul primit de către primarul unei localități, iar Primăria răspunde că salariul primarului se calculează conform Legii despre salarizarea angajaților din sectorul bugetar).

23) Informația oficială poate fi solicitată prin două modalități, la alegerea solicitantului: cererea scrisă sau cererea verbală, conform art.12 alin.(1) din Lege.

Reprezentantul abilitat al furnizorului de informații nu este în drept de a refuza înregistrarea cererii verbale, cu excepția situațiilor în care:

- nu este posibil un răspuns pozitiv privind furnizarea informației;
- informația este indisponibilă momentan, astfel că cererea nu poate fi satisfăcută imediat.

În cele două situații, concomitent cu refuzul de înregistrare a cererii, funcționarul va explica solicitantului cauza refuzului, precum și posibilitatea depunerii unei cereri scrise (art.12 alin.(4) din Lege).

Pentru probarea refuzului neîntemeiat de înregistrare a cererii, reieșind din elementele faptice necesare de dovedit, va fi admisibil orice mijloc legal de probă, inclusiv proba cu martori, imprimările sonore etc.

În sensul art.12 din Lege, solicitarea informației prin fax, telefon, e-mail și alte mijloace similare se va considera, după caz, solicitare scrisă sau verbală, în dependență de existența sau inexistența unei dovezi scriptice de depunere a cererii respective.

24) Solicitantul de informații va oferi, în cadrul cererii scrise, detalii suficiente și concludente pentru identificarea informației solicitate. Această obligație nu include necesitatea specificării titlului și/sau numărului de identificare al documentului, în care este inserată informația respectivă. Astfel, este ilegal refuzul de înregistrare a cererii sau de furnizare a informației după înregistrarea cererii motivat pe neindicarea în cerere a elementelor menționate.

Suficiența și concludența detaliilor oferite de către solicitant trebuie să permită furnizorului informației posibilitatea de a identifica ca acționând cu diligentă, informația solicitată.

Insuficiența și neconcludența detaliilor indicate în cerere nu poate constitui un motiv de refuz în înregistrarea cererii, dar poate constitui un temei de refuz în furnizarea informației, deoarece informația este nedeterminabilă.

25) Cererea scrisă de furnizare a informației oficiale urmează să conțină modalitatea de furnizare a informației, aleasă de către solicitant, care trebuie să se încadreze în una din cele prevăzute de art.13 din Lege.

Reieșind din sintagma prevăzută de art.12 alin.(2) lit.b) din Lege - „modalitatea acceptabilă de primire a informației solicitate”, se conchide faptul că furnizorul nu este limitat, în mod absolut, de modalitatea aleasă de solicitant, în cazul în care furnizorul este în imposibilitate obiectivă de a oferi informația în modul solicitat, el este în drept să o furnizeze într-o altă modalitate posibilă obiectiv, care să reflecte finalitatea asigurării dreptului de acces la informația respectivă (spre exemplu: solicitantul cere expedierea informației prin poșta electronică, însă furnizorul nu dispune de mijloacele tehnice necesare, atunci furnizorul va putea expedia informația prin scrisoare poștală; solicitantul cere copii de pe toată arhiva instituției, iar furnizorul oferă posibilitatea consultării arhivei la sediul instituției).

Dacă furnizarea informației, în modalitatea selectată de solicitant, este posibilă obiectiv, dar implică cheltuieli pentru care sînt stabilite plăți, conform art.20 din Lege, furnizarea informației se va efectua în modalitatea solicitată numai după achitarea plății respective. Astfel, furnizorul va explica necesitatea achitării acestei sume, iar refuzul furnizării informației pentru neplata cheltuielilor suscitade de eventuala furnizare în modalitatea aleasă se va considera legal.

26) Indiferent de modalitatea ei, furnizarea informației se efectuează în baza obligației legale a furnizorului, cu excepția situației în care informația solicitată are una din următoarele caracteristici:

- analitică - când furnizarea este precedată de o investigație care se bazează pe studiul sistematic al unor elemente;
- de sinteză - când furnizarea este precedată de o cercetare bazată pe trecerea de la particular la general;
- inedită - când informația posedată este prelucrată în așa mod, încât se elaborează o lucrare, un text nou, care nu a mai fost publicat sau cunoscut anterior.

Dacă informația solicitată se caracterizează prin una din particularitățile menționate, aceasta va putea fi elaborată și furnizată numai în baza unei obligații contractuale, adică numai în urma încheierii unui contract între solicitant și furnizor. Acesta nu este un contract de adeziune, astfel că, la manifestarea voinței de contractare din partea solicitantului, furnizorul nu va fi obligat să încheie contractul, baza executării obligației de furnizare fiind numai acordul de voință, rezultat în urma negocierii dintre părți.

În cazul în care nu există un contract încheiat între părți în situația prevăzută la alineatul precedent, furnizorul va elibera un răspuns la cererea de furnizare a informației, explicând solicitantului faptul că informația are caracter analitic, de sinteză sau inedit, avînd posibilitatea de a propune încheierea unui contract, plățile fiind stabilite conform art.20 alin.(3) din Lege. Acest răspuns nu va putea fi calificat ca refuz ilegal de furnizare a informației, cu excepția cazului în care instanța de judecată va aprecia că, informația solicitată nu comportă nici unul din cele trei aspecte enunțate.

27) Dacă informația a fost elaborată în limba de stat, refuzul de a elibera o copie a traducerii autentificate se va considera ilegal, iar instanța, conform art.7 din Legea nr.382/04.09.2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținînd minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor, va obliga furnizorul să-i elibereze informația persoanei respective în limba solicitată.

28) Dacă, în rezultatul informațiilor primite, solicitantul cere noi informații aflate în posesia furnizorului, indiferent de faptul dacă necesitatea cunoașterii informației respective a existat înainte de primirea informației precedente sau a apărut după aceasta, solicitarea va fi analizată ca o nouă cerere de furnizare a informației, în termenele stabilite de Lege.

29) Orice decizie a furnizorului de informații, care rezultă din soluționarea cererii de acces la informațiile oficiale, va fi comunicată solicitantului într-un mod ce ar garanta recepționarea și conștientizarea acesteia (art.15 alin.(3) din Lege).

Recepționarea este un element care, în mod sistematic și indirect, completează art.12 alin.(2) din Lege, fapt din care rezultă necesitatea indicării în cadrul cererii a domiciliului sau adresei la care solicitantul dorește să-i fie furnizată informația, în cazul în care a ales modalitatea expedierii prin poștă. Dacă solicitantul a indicat în cerere o anumită adresă, iar furnizorul a expedit răspunsul la altă adresă, se va considera că dreptul de acces la informație a fost încălcat.

Conștientizarea constă în înțelegerea de către solicitant a conținutului răspunsului oferit de către furnizor, astfel că acesta trebuie să fie prezentat într-o formă cât mai clară și accesibilă. Claritatea și accesibilitatea informației oferite se va aprecia de către instanța de judecată de la caz la caz.

30) Se va considera furnizare necorespunzătoare a informației cazul în care dreptul de liber acces la informație este lezat total sau parțial, prin următoarele modalități:

- furnizarea unei alte informații decît cea solicitată;
- furnizarea numai a unei părți din informația solicitată;
- eliberarea unui extras dintr-un document, în cazul în care acesta nu conține esența informației solicitate, esență disponibilă și care se află în posesia furnizorului;
- alte situații, în care informația este furnizată, dar într-un mod neadecvat, care nu asigură finalitatea exercitării dreptului de acces la informație.

31) Conform art.16 alin.(1) din Lege, informația va fi furnizată, de regulă, în momentul în care aceasta va fi disponibilă, adică atunci când informația se va afla în posesia furnizorului și va fi susceptibilă de a fi remisă solicitantului, conform modalității alese. Conform art.3 din Legea presei, accesul mass-media la informațiile oficiale trebuie să fie operativ.

Se subliniază necesitatea de a nu confunda termenele de furnizare a informației cu termenele stabilite de art.8 din Legea cu privire la petiționare.

Indiferent de dificultățile întâmpinate la furnizarea informației solicitate, termenul maxim de furnizare a informației este de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii, cu excepția situațiilor prevăzute la art.16 alin.(2) din Lege, în prezența cărora termenul poate fi prelungit în modul stabilit cu 5 zile lucrătoare.

Prezintă importanță juridică data înregistrării cererii și data înregistrării răspunsului la cerere, data recepționării informației de către solicitant fiind insignifiantă.

Încălcarea termenelor sau nerespectarea procedurii de prelungire a termenului constituie o atingere a dreptului de acces la informațiile oficiale.

Din natura juridică a termenelor de furnizare a informației și din principiul continuității serviciilor publice, rezultă că vor fi inadmisibile în proces probele ce dovedesc indisponibilitatea anumitor persoane angajate ale furnizorilor de informații în perioada vizată, pe care s-ar sprijini pârâții (furnizorii) pentru motivarea temeiniciei omiterii termenului de furnizare a informației.

Concomitent, la individualizarea răspunderii civile a furnizorului pentru lezarea dreptului de acces la informație, se va ține cont de mărimea perioadei de încălcare a termenului legal.

32) Readresarea cererilor de solicitare a informației oficiale se operează numai în privința celor întocmite în formă scrisă. Aceasta se va efectua cu respectarea următoarelor condiții:

- readresarea se face doar către un alt furnizor de informații, aceasta fiind inadmisibilă în privința unei alte persoane fizice sau juridice care nu deține statutul de furnizor de informații, faptul contrar constituind o încălcare a dreptului de acces la informație;

- readresarea se face numai cu acordul solicitantului de informații. Dacă solicitantul nu este de acord cu readresarea, furnizorul este obligat să răspundă prin aceea că nu este posesor al informației solicitate;

- informarea obligatorie a solicitantului de informație, în decurs de 3 zile lucrătoare de la momentul primirii cererii, cu privire la readresarea acesteia. Funcționarii responsabili sînt obligați să înregistreze cererile în aceeași zi cu primirea, astfel că data primirii va fi data înregistrării, cu excepția cazului în care se face proba contrară;

- readresarea se face numai în două cazuri exhaustiv prevăzute de art.17 din Lege: a) informația solicitată nu se află în posesia furnizorului; b) informația solicitată este deținută, concomitent, și de un alt furnizor, însă într-o altă formă, care ar satisface mai deplin interesul față de informație al solicitantului. Este inadmisibilă invocarea altor motive pentru readresare.

33) Refuzul de acces la informație trebuie să întrunească condițiile de formă și conținut prevăzute la art.19 alin.(1) din Lege, în raport cu care se va aprecia legalitatea și temeinicia acestuia.

Refuzul de a furniza informația deținută este justificat în următoarele cazuri:

- informația este cu accesibilitate limitată, iar interesul public nu depășește interesul legitim protejat;

- informația este cu caracter personal, cu excepția situațiilor prevăzute la art.8 alin.(7) din Lege;

- există o hotărîre judecătorească definitivă de respingere a cererii de acces la informație, iar solicitantul se adresează cu aceeași cerere, în mod repetat, în privința aceleiași informații;

- furnizorul a oferit recent informația solicitată aceluiași solicitant;

- alte cazuri, în care se dovedește reaua-credință a solicitantului în sensul art.9 CC.

Refuzul de a furniza informația va putea fi exercitat, fără a se indica faptul dacă furnizorul deține sau nu informația cu accesibilitate limitată, numai în anumite circumstanțe, când se poate presupune în mod rezonabil că recunoașterea existenței sau inexistenței acestor informații, prin sine, poate constitui o dezvăluire periculoasă pentru interesele legitim protejate.

34) Condiționarea furnizării informației solicitate, prin achitarea unor plăți în mărimi mai mari decât cele stabilite de organele reprezentative sau prin achitarea unor sume în cazurile în care, potrivit art.20 din Lege, informația este pusă la dispoziție fără plată, se va considera încălcare a dreptului de liber acces la informația oficială, cu consecințele legal stabilite. De asemenea, va constitui o atingere a dreptului de acces la informație faptul stabilirii și imputării solicitantului de informație, de către furnizor, a unor plăți ce depășesc mărimea cheltuielilor suportate pentru efectuarea copiilor de pe documente, expedierea acestora solicitantului și/sau pentru traducerea informației ce se conține în document la cererea solicitantului.

Dacă mărimile plăților stabilite de organele reprezentative depășesc mărimile cheltuielilor suportate de furnizor pentru eliberarea informației, actul normativ, prin care au fost stabilite plățile, este pasibil de a fi anulat pe calea excepției de ilegalitate, conform art.13 din Legea contenciosului administrativ.

35) Deoarece există o multitudine de denumiri date acțiunilor ce rezidă din aplicarea Legii, respectiv, în scopul asigurării consecvenței și unicității acestora, acțiunile vizate se vor denumi „acțiuni cu privire la contestarea actului de furnizare sau nefurnizare a informației oficiale”.

36) Persoana care se consideră lezată de către furnizorul de informații într-un drept sau interes legitim al său, într-una din formele prevăzute de art.21 alin.(3) din Lege, dispune de dreptul de a ataca acțiunile furnizorului, atât pe cale extrajudiciară, cât și direct în instanța de judecată. Excepție constituie situația prevăzută la art.22 alin.(3) din Lege, în prezența căreia este imposibilă procedura extrajudiciară, cererea fiind adresată numai direct în instanța de judecată.

Astfel, procedura extrajudiciară nu este obligatorie pentru această categorie de cauze, legea instituind proceduri alternative de soluționare a lor, iar nerespectarea procedurii extrajudiciare nu va atrage restituirea cererii de chemare în judecată, fiind inaplicabil temeiul prevăzut de art.170 alin.(1) lit.a)CPC.

37) Dispozițiile procedurale prevăzute de Legea cu privire la petiționare și de Legea contenciosului administrativ se vor aplica în măsura în care nu contravin art.21-24 din Lege, ultimele având caracter special față de primele sub aspectul enunțat.

38) Competența jurisdicțională de examinare a litigiilor ce rezultă din aplicarea Legii aparține instanțelor judecătorești de grade diferite, conform art.32 alin.(2), 33 alin.(2) CPC, care vor judeca aceste pricini în calitate de instanțe de contencios administrativ.

39) În cadrul etapei de pregătire a cauzei pentru judecare, judecătorul, printre celelalte acte, va îndeplini actele de pregătire specifice acestor cauze: va soluționa problema atragerii în proces a funcționarului responsabil de furnizarea informației, care va fi atras în calitate de intervenient accesoriu (în interesele furnizorului) sau în calitate de copârț (la cererea reclamantului), după caz; va reclama de la furnizor, la cererea reclamantului (solicitantul de informație), registrele de evidență a cererilor de furnizare a informației; va atrage în calitate de intervenienți persoanele ale căror interese ar putea fi lezate prin eventuala divulgare a informației.

În legătură cu aspectele de pregătire pentru judecarea cauzelor enunțate, se subliniază următoarele:

- în litigiile respective, solicitantul de informații deține calitatea de reclamant, iar furnizorii - calitatea procesuală de *pârț*;

- funcționarul responsabil de furnizarea informației poate fi atras în proces, de regulă, în calitate de *intervenient accesoriu*, la cererea sa, a uneia din părți sau din oficiu de către instanță, conform art.67 alin.(3) CPC. Din oficiu, instanța va dispune atragerea în proces a funcționarului dacă nu există o cerere în acest sens, însă circumstanțele importante ale cauzei vor putea fi elucidate numai prin atragerea funcționarului care a intrat în contact cu reclamantul în cadrul procedurii de furnizare a informației;

- în calitate de *copârț*, conform art.20 din Legea contenciosului administrativ, funcționarul va fi atras numai dacă cererea de chemare în judecată este formulată și împotriva acestuia și numai dacă au fost solicitate despăgubiri;

- dacă furnizorul de informații nu a numit o persoană responsabilă pentru efectuarea procedurilor de furnizare a informației oficiale, conform art.11 alin.(2) lit.b) din Lege, în calitate

de intervenient sau, după caz, de pîrît, va fi atras funcționarul care, în mod nemijlocit, a elaborat actul contestat de furnizare a informației sau a refuzat accesul la informația oficială;

- dacă cererea de furnizare a informației a fost readresată, calitatea de pîrît va aparține furnizorului căruia i-a fost readresată cererea.

40) La cererea de chemare în judecată privind contestarea actului de furnizare sau nefurnizare a informației oficiale, printre actele prevăzute de art.167 CPC, necesare de a fi anexate, figurează inclusiv cererea scrisă adresată furnizorului. Aceasta nu constituie o dovadă a respectării procedurii prealabile extrajudiciare, care nu este obligatorie în aceste litigii, dar constituie o probă la dosar, care, eventual, dovedește refuzul de a furniza informația, coroborat cu alte probe.

Concomitent, în cazul în care se contestă actul de furnizare a informației (dar nu de nefurnizare), la cerere se va anexa și actul respectiv.

Dacă nu sînt anexate actele menționate, se va proceda conform art.171 CPC.

41) În legătură cu faptul că litigiile ce formează obiectul prezentei hotărîri sînt examinate în ordinea contenciosului administrativ, conform art.85 alin.(1) lit.d) CPC, reclamanții sînt scutiți de plata taxei de stat.

Totodată, pîrîții (furnizorii de informații) sînt scutiți de taxa de stat numai în cazurile expres prevăzute (ex.: autoritățile publice centrale), în celelalte cazuri (ex.: persoanele private ce prestează servicii publice) pîrîții vor fi obligați la plata taxei de stat în cazul admiterii acțiunii.

42) Conform art.21 alin.(5) din Lege coroborat cu art.23 alin.(3)-(5) CPC, instanța de judecată, la examinarea cererilor privind contestarea actelor de furnizare sau nefurnizare a informației, va putea dispune examinarea cauzei în ședință închisă, pentru a evita divulgarea informațiilor, în privința cărora accesul limitat ar putea fi îndreptățit.

Caracterul închis al ședinței de judecată se va dispune prin încheiere motivată. Motivarea va consta în expunerea indiciilor care demonstrează eventualitatea îndreptățirii limitării accesului la informația vizată, ceea ce nu înseamnă că instanța se va expune asupra îndreptățirii propriuzise a accesului limitat la informație, deoarece aceasta ar constitui o antepunțare asupra fondului litigiului, care atrage recuzarea judecătorului, conform art.50 alin.(1) lit.d) CPC.

43) Termenul de sesizare a instanței de contencios administrativ este de o lună, iar momentul de la care curge diferă în dependență de faptul dacă reclamantul a parcurs sau nu procedura prejudiciară facultativă, prevăzută de art.21 alin.(1) din Lege:

a) dacă reclamantul a parcurs această procedură, termenul curge din momentul în care a fost comunicat răspunsul conducerii furnizorului de informații și/sau organului superior al acestuia, iar dacă nu a primit răspuns - de la data la care trebuia să-l primească, adică la expirarea a 8 zile lucrătoare de la depunerea contestației (art.22 alin.(2) din Lege);

b) dacă reclamantul a sesizat direct instanța de judecată, termenul va curge de la data primirii răspunsului de la furnizorul de informații sau, în caz că nu a primit răspuns, de la data la care trebuia să-l primească, adică de la expirarea termenului de 15, respectiv, 20 de zile lucrătoare, prevăzute de art.16 alin.(1) și (2) din Lege.

44) Cererea privind contestarea actului de refuz în furnizarea informației nu va putea fi respinsă pe motiv că răspunsul furnizorului la cererea de eliberare a informației are caracter explicativ, în sensul explicațiilor oferite de Plenul Curții Supreme de Justiție prin Hotărîrea nr.27 din 24.12.2001 „Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Legii contenciosului administrativ”, deoarece, chiar dacă ar conține anumite explicații, în fond, răspunsul respectiv are ca finalitate furnizarea sau nefurnizarea informației, acte susceptibile de a fi contestate.

45) Pe parcursul examinării pricinii, în particular în dependență de cerințele înaintate, instanța va cerceta și se va expune asupra următoarelor circumstanțe:

- existența adresării reclamantului către pîrît cu o cerere privind furnizarea informației oficiale;

- termenul în cadrul căruia s-a oferit răspunsul la cerere, dacă a expirat termenul în cadrul căruia furnizorul trebuia să remită informația;

- deținerea informației de către pîrît sau inexistența informației solicitate în posesia acestuia;
- dacă informația se încadrează în categoriile de informații cu accesibilitate limitată;
- preponderența interesului public pentru divulgarea informației cu caracter limitat;
- a avut sau nu reclamantul acces real la informația solicitată;
- corespunde răspunsul oferit de pîrît cu informația solicitată de reclamant, cu constatarea părții în care informația este necorespunzătoare;
- dacă informația a ajuns la destinatar în termenul stabilit;
- existența și întinderea prejudiciului cauzat prin nefurnizarea sau furnizarea defectuoasă a informației oficiale;
- alte circumstanțe care se impun a fi constatate pentru soluționarea corectă a cauzei deduse judecării.

46) În cazul admiterii cererii de chemare în judecată, instanța va hotărî anularea actului de furnizare necorespunzătoare sau de nefurnizare a informației oficiale, cu obligarea furnizorului de a elibera informația solicitată sau de a o furniza în modul corespunzător.

Faptul furnizării informației pe parcursul examinării cauzei nu va determina respingerea acțiunii ca neîntemeiată, deoarece acest fapt semnifică recunoașterea acțiunii de către pîrît. Astfel, în cazul sus-menționat, în legătură cu faptul furnizării informației solicitate, coroborat cu celelalte probe care conduc spre concluzia temeiniciei cererii de chemare în judecată, instanța va dispune admiterea cererii, anularea actului contestat, va lua act că informația a fost deja furnizată și va dispune neexecutarea hotărîrii judecătorești în această parte, va soluționa problema repartizării cheltuielilor de judecată conform art.94 CPC, precum și chestiunea compensării prejudiciului material și moral cauzat prin nefurnizarea informației oficiale în termenul legal stabilit.

47) Dacă funcționarul public, care a refuzat eliberarea informației sau a furnizat-o într-un mod necorespunzător, figurează în proces în calitate de copîrît, în cazul admiterii pretenției de încasare a despăgubirilor, acesta va putea fi obligat la plata acestora în mod solidar cu furnizorul de informații, la care este angajat funcționarul respectiv (art.20 alin.(2) din Legea contenciosului administrativ). Funcționarul public care a încălcat dispozițiile legii, în contextul furnizării informației oficiale, nu este privat de posibilitatea chemării în garanție a superiorului său ierarhic, care i-a ordonat de a nu furniza sau de a furniza informația în modul calificat ca fiind „necorespunzător”, conform art.20 alin.(3) din Legea contenciosului administrativ.

Faptul răspunderii civile, la care poate fi atras funcționarul conform alineatului precedent, nu-l degreveză pe acesta de răspunderea administrativă, la care poate fi tras conform art.199/7 din CCA, iar în cazul în care fapta persoanei responsabile întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.180 CP al RM, aceasta va fi trasă la răspundere penală, în ordinea prevăzută de Codul de procedură penală al RM.

48) Cererile privind accesul la informațiile ce se conțin în dosarele aflate pe rolul instanțelor judecătorești nu intră sub incidența Legii privind accesul la informație, aceste informații fiind susceptibile de furnizare în modul stabilit de legea procesuală care este aplicabilă categoriei respective de pricini (CPP, CPC).

**Președintele Curții Supreme de Justiție
mun.Chișinău,
2 aprilie 2007, nr.1**

Ion MURUIANU

*Anexă
la Hotărîrea Plenului*

Relevanța anexei, constituită din următoarele acte normative sau de recomandare, naționale și internaționale, rezidă din pct.1 al prezentei hotărîri:

- Convenția ONU împotriva corupției, adoptată la New York la 31.11.2003;

- Convenția CE pentru protecția persoanelor cu privire la procesarea automată a datelor personale;
- Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.408/12.12.1990;
- Convenția privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului din 25.06.1998;
- Recomandarea nr.(2002)2 a CM al CE către statele membre privind accesul la documentele publice, precum și alte recomandări „verticale”;
- Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10.02.2000;
- Legea privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.2006;
- Legea privind Fondul Arhivistic al R. Moldova nr.880 din 22.01.1992;
- Legea cu privire la secretul de stat nr.106 din 17.05.1994;
- Legea securității statului nr.618 din 31.10.1995;
- Legea privind organele securității statului nr.619 din 31.10.1995;
- Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al RM nr.753 din 23.12.1999;
- Legea cu privire la combaterea terorismului nr.539 din 12.10.2001;
- Legea cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat nr.467 din 21.11.2003;
- Legea privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale nr.173 din 06.07.1994;
- Legea cu privire la secretul comercial nr.171 din 06.07.1994
- Legea privind Curtea de Conturi nr.312 din 08.12.1994;
- Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544 din 20.07.1995;
- Legea privind activitatea operativă de investigații nr.45 din 12.04.1994;
- Legea privind protecția de stat a părții vătămate, a martorilor și a altor persoane care acordă ajutor în procesul penal nr.1458 din 28.01.1998;
- Legea cu privire la avocații parlamentari 1349 din 17.10.1997;
- Legea cu privire la poliție nr.416 din 18.12.1990;
- Legea cu privire la Sistemul informațional integral automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni nr.216 din 29.05.2003;
- Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr.1086 din 23.06.2000;
- Codul audiovizualului, adoptat prin Legea nr.260-XVI din 27 iulie 2006;
- Nomenclatorul persoanelor cu funcții de răspundere, învestite cu împuterniciri de a atribui informațiile la secret de stat, aprobat prin Decretul Președintelui RM nr.27 din 14.02.1996;
- alte acte normative tangențiale cu materia respectivă.